

Українська мова 6 клас

Тема. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

Мета: розширити та систематизувати знання учнів про іменник як самостійну частину мови; формувати загальнопізнавальні вміння розпізнавати іменники серед інших частин мови, давати їм характеристику; розвивати зв'язне мовлення, вміння аналізувати, узагальнювати мовні явища; за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу виховувати бережливе ставлення до книжки як джерела знань.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу й формування комунікативних умінь і навичок.

Перебіг уроку

I. Організаційний момент

II. Перевірка домашнього завдання

Бесіда.

- Скільки частин мови існує в українській мові?
- Що означає кожна з частин мови?
- На які питання вони відповідають?
- Чи всі вони можуть змінюватись?
- Яку роль виконують у реченні?

III. Мотивація навчальної діяльності

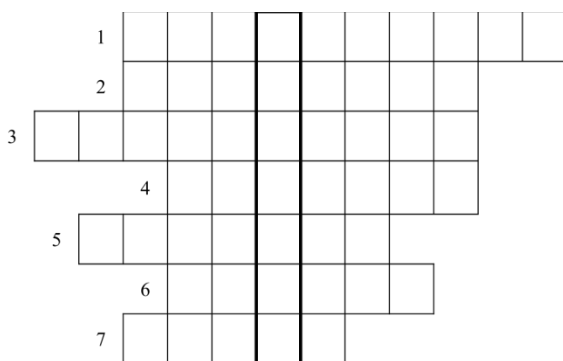
IV. Актуалізація опорних знань

Розгадування кросворда (слайди 1-8)

Завдання: записати в клітинки відгадки до загадок. У відповідному вертикальному рядку прочитаєте назву частини мови, яка буде вивчатися впродовж найближчого часу.

1. Стрімко вибігли на гору дві подружки білокорі. Дощик їм полоще кісоньки,
Звуть тих подружок...

2. Наче лицарі казкові, вірно служать рідній мові. Так слова єднати вміють, що усі їх розуміють.
3. Художницю нашу знає весь світ. Розфарбує художниця всякий предмет, відповідь завжди на питання такі: який? яке? яка? які?
4. Червона, солодка, пахуча, росте низько, до землі близько.
5. Що за квіточка пахуча: і червона, і колюча?
6. Символ нашої держави —це ... жовто-яскравий
7. Мореплавцям у пригоді станем в будь-яку погоду. У грозу, в туманній млі привітаєм кораблі.

V.Формулювання учнями теми та мети уроку(слайд 9-10)

VI.Сприйняття та засвоєння навчального матеріалу

1.Дослідження-спостереження(«Мозковий штурм»)(слайд 11)

Прочитайте та порівняйте слова в колонках. Визначте, що означають іменники, на які питання відповідають. Чи змінюються за відмінками й числами? А за родами? Зробіть висновок про особливості іменників.

Іменники

радість

десятка

дихання

Інші частини мови

радісний

десять

дихати

2. Коментар учителя

Іменник – це самостійна частина, що означає предмет і відповідає на питання хто? що? Наприклад: парта, сокіл, прохання, ходьба, відвага.

Морфологічні ознаки: іменники змінюються за відмінками й числами, належать до певного роду. (слайд 12)

Синтаксична роль: у реченні іменник може бути будь-яким членом речення. (слайд 13)

Зверніть увагу! (слайд 14)

Предметом у граматиці вважають усе те, до чого можна поставити питання хто? що?

VII. Закріплення здобутих знань

1.«Дослідницька лабораторія» (робота в парах)

Установіть спільне й відмінне у значенні і граматичних ознаках наведених слів.

Спів – співати, даль – далекий, самотність – сам – самотійність, темінь, темнота – темний, три – трійка, хід – ходити – ходіння, п`ятірка - п`ять – п`ятниця, п`ятак, П`ятихатки.

2.«Хто швидше». Завдання з ключем(слайд 15)

Запишіть подані іменники у дві колонки: а) ті, які відповідають на питання хто?; б) ті, які відповідають на питання що?

Окунь, смолоскип, порушення, інтелігент, квітник, учительство, сирота, окраєць, їжак, українець, хазяїн, життя.

Якщо ви правильно виконали завдання, з других букв записаних слів прочитаєте початок прислів`я: « ... все розкаже».

3.Перевірте себе (слайд 16)

4.«Навчаючи учусь» (робота в парах)(слайд 17)

Прочитайте і запишіть текст. Випишіть з тексту іменники, визначте їхній рід, число і відмінок. З`ясуйте, якими членами речення вони є.

стогі

В танаші луби стогі. нова гоприщала хї маєч і ропигом. тсарший рбат риніпс з хукні кинчай. танаша маса линала айч в шачки.

5.Перевірте себе (слайд 18)

Гості

В Наташі були гості. Вона пригостила їх чаєм і пирогом. Старший брат приніс з кухні чайник. Наташа сама налила чай в чашки.

6. «Творча лабораторія» (слайд 19)

Доберіть до кожного загального поняття тематичну групу слів і запишіть їх за зразком.

Зразок. Квіти: мальви, айстри,

Календарні свята. Вища природи. Рослинний світ. Тваринний світ.

Складіть та запишіть твір-мініатюру, використовуючи слова однієї тематичної групи.

VIII. Підбиття підсумків уроку.

Опитування-інтерв'ю (використовується інтерактивний метод «Мікрофон»)

- Що нового про іменник ви дізналися на уроці?

IX. Домашнє завдання

Підготувати повідомлення на лінгвістичну тему «Іменник як частина мови»; зробити одну картку із завданням для однокласників для перевірки теми, що вивчається.